ఆర్థికరంగం

ధరల స్థిరీకరణ సమస్య

ప్రభుత్వ వైఫల్యంపై ఒక సమీక్ష

"1955 తరువాత పెరుగుతూ వచ్చిన ధరల తరలవలనే ఈ సమస్య వచ్చిందని అంటే దానినంతకూ తేలికగా తీసుకోడానికి సిద్ధమే అయినప్పటికీ సమస్య చేయడం మాత్రం తప్పు, చాలా 'ఫ్యాక్టా రహితమూ కూడా" అని ధానిన్రెహూ ఉద్యోగుల సమ్మెపై గస్టు 10 వ తేదీన లోక్‌సభ చర్చకు సమాధానం ఇస్తూ అన్నారు

"కార్మిక విధానంపై, ధరల విధానంపై మనం చర్చించుకుందామంటూ రాశాడు. చర్చ జరుపుదాము. కాని ఇటువంటి సమ్మె చేయడం ఏమిటి? ఈ సమ్మె దేశాన్ని తలక్రిందులు చేయదా? ఆర్థికవ్యవస్థను చిన్నాభిన్నం చేయదా?" అని ఆయన ప్రశ్నించారు.

ఆమరునటి రోజునే ఢిల్లీలో పత్రికా లేఖకుల గోష్ఠి జరిగింది. అందులో ధరల సమస్యపై విలేకరులు ప్రధాని నెహ్రూను అనేక ప్రశ్నలు వేశారు. దీనికు సమాధానం చెబుతూ ధరలు అదుపులోకి తేవడమే తమ అభిమతమని శ్రీ నెహ్రూ ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేశారు. ధరలు అదుపునకు అనేక మార్గాలున్నాయనీ, వాటన్నిటిని అవలంబించి, పరిశీలించి, ఉపయోగించాలనిఅన్నారు. "నా అభిప్రాయంలో ఉత్పత్తిదారుకు నిర్ణయదారుకు పోటీపెట్టి "రైతాంగం ఎప్పుడు చూస్తే ఇహారధాన్యాలకు ధరలుండాలి దినుసుదారు ఎప్పుడూ "అల్లాఉండకూడదు" అని అన్నారు "అయితే ఈ ధరలపెరుగుల ఫలితమంతా ఉత్పత్తిదారునకు కలిగేటట్లు చేయడం తేలికదా?" అని ఒక విలేకరి అంటే అప్పుడు మాత్రమే శ్రీ నెహ్రూ "ధరల పెరుగుదల" ప్రసక్తి తెచ్చి "ధరల పెరుగుదల ఫలితమంతా ఉత్పత్తిదారుకు పోనూమాటనిజమే. మధ్యవుండే వారులు ఈ ధరల పెరుగుదలవల్ల లాభపడుతారు. అందుచేతనే అంతా నిర్మాణమూ సహకార సంఘాలకు అప్పగించేసి సంతృప్తికరమైన ఏర్పాటు జరగడం" అన్నారు

(ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ ఆగస్టు 11)

శ్రీ నెహ్రూ ఈవిధంగా ఎర్రకోటలో గోష్ఠిలో మాట్లాడిన తరువాత ఆగస్టు 16 వ తేదీన ఆర్థికమంత్రి శ్రీ మొరార్జీదేశాయి అహ్మదాబాద్‌లో మాట్లాడుతూ "ధరలు పెరిగిపోవడం ప్రజల చేతులలోనే ఉంది ప్రభుత్వాన్ని పరిమితంచేయడం, తద్వారా అదుపులు అధికం చేయడం ధరల పెరుగుదలను అరికట్టడానికి ఒకమార్గం" అన్నారు "ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి పెరిగినప్పటికీ ధరలు పెరిగిపోవడానికి కారణం ప్రజల కొనుగోలు శక్తి ఎక్కువగా ఉండటమే ఈ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వాన్ని నిందించి లాభం లేదు" అని ప్రజలపై ఒక విసురు విసిరారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వోద్యోగుల సమ్మె జరిగిన తరువాత, ఆ సమ్మెకు ప్రధాన కారణాల్లో ఒక కారణమైన అధికధరల గురించి శ్రీ ప్రధాని, దేశ ఆర్థిక మంత్రి చెప్పిన పైమాటలు చూసినప్పుడు నిజంగా ఇది బాధ్యతగల్గిన వారు చెప్పవలసి మాటలేనా? అని ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. అసలు ఈ సమస్యకు ఇవ్వవలసినంత ప్రాముఖ్యత ఇచ్చి జాగ్రత్తగా ఆలోచించారా? పరిష్కార మార్గాలను కనుగొనడానికి యత్నించారా? తాము చెప్పిన ప్రణాళిక ఆశయాలకు కట్టుబడే ఈ మాటలు చెబుతున్నారా? అనే ప్రశ్నలు ఉదయిస్తున్నాయి.

ధరల పెరుగుదల కారణాలు దాస్తే దాగుతాయా?

1. మొట్టమొదటి విషయం పైకేటు బ్యాంకులు చట్టవ్యాపారులకు నిల్వవ్యాపారస్తులకు విచ్చలవిడిగా అప్పులు ఇచ్చిన విషయమూ, తద్వారా నిత్యజీవితావసరాల వస్తువుల ధరలు పెరిగిపోతున్న విషయమూ ప్రధాని నెహ్రూ, శ్రీ మొరార్జీ దేశాయి గారికి తెలియదా? దీన్ని గురించి ఆగస్టు 16 వతేదీన ప్రకటించిన నివేదికలో రిజర్వు బ్యాంకు ఏమని చెబుతూంది? 1958-59 కంటే 1959-60 లో షెడ్యూల్డు బ్యాంకులు ఇచ్చిన రుణాలు రెట్టింపు అయ్యాయని అందుచేత రెట్టింపు ద్రవ్యం చలామణీలోకి వచ్చిందనీ, ఇది చాలా అనారోగ్య కరపరిణామాలకు దారి తీసిందనీ ఒప్పుకున్నది. (1960 మార్చి నాటికి బ్యాంకుల ద్రవ్య చలామణీ రు 1127 కోట్లున్నది) అందుచేతనే ఈ బ్యాంకు రుణాలు అదుపులో పెట్టడానికి తాను అనేక చర్యలు తీసుకున్నట్టు రిజర్వు బ్యాంకు తెలియజేసింది ఈ చర్యలు ఎందుకూ కొరగాలేదనీ, బ్యాంకులు యథా ప్రకారం విచ్చలవిడిగా అప్పులు ఇస్తూనే ఉన్నాయనీ రిజర్వుబ్యాంకు లెక్కలే నిరూపిస్తున్నాయి బ్యాంకుల ద్రవ్యచలామణీ ఏమీ తగ్గలేదు

అదేవిధంగా సేర్ మార్కెట్ ధరలు విచ్చలవిడితనంగా పెరిగిపోతూ వచ్చాయనీ, 1960-61 బడ్జెట్ తర్వాత మరీ విచ్చలవిడితనంగా పెరిగిపోయాయనీ రిజర్వు బ్యాంకు నివేదిక ఒప్పుకుంటున్నది

ధరల పెరుగుదలకు దారి తీస్తున్న అతిముఖ్యమైన ఈ రెండు అంశాలను మనప్రధాని, ఆర్థిక మంత్రి ఎత్తిరేమి? ఇది దాస్తే దాగే విషయాలా?

2. ఇక రెండోవిషయం ప్రణాళికలకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఖర్చు పెడుతున్న డబ్బుతరిగి ఏదోరూపంలో ప్రభుత్వం రాబట్టకపోతే ప్రజలచేతుల్లో డబ్బు ఎక్కువ వుంటుందనీ అందుచేత కొనుగోలుశక్తి ఎక్కువై ధరల పెరుగుదలకు ఇది దోహదం అవుతుందనీ ప్రధానీ, ఆర్థికమంత్రీ కూడా అంటున్నారు. నిజమే. కాని ఈ డబ్బు ఎవరిచేతుల్లో ఎక్కువ చేరుతూంది? కార్మికులు, మధ్యతరగతి ఉద్యోగులు, పేద రైతాంగం చేతుల్లోనా? కాకేరు. ఫ్యాక్టరీ యజమానులు, పెద్దపెద్ద పెట్టుబడిదారులు, భూస్వాములు, వర్తకులు, కాంట్రాక్టర్లు మొదలైన వారిచేతుల్లో ఈ డబ్బులో అధికభాగం చేరుతూంది అందుచే వారిపై ప్రత్యక్ష పన్నులు పడేటట్టు ప్రభుత్వం చేయాలి కాని రెండు ప్రణాళిక కాలాల్లోను రానురాను ప్రజలపై పడే పరోక్షపు పన్నులను (ఎక్సైజు పన్నులను) ప్రభుత్వం హెచ్చించింది ఇందువలన రెండు విపత్తులు సంభవించాయి. ఒకటి. ఈ పరోక్షపుపన్నులవలన పంచదార, అగ్గిపెట్టెలు, కైర్లు, ట్యూబులు, వనస్పతి, పాదరక్షలు, వస్త్రాలు, డీజెల్ నూనె, పొగాకు మొదలైన అన్ని జీవితావసరస్తువులవధరలు పెరిగిపోయాయి ఈఅధిక ధరలవలన ప్రజల జీవిత దోచుకోబడ్డారా రెండు పెట్టుబడిదారులు, కాంట్రాక్టర్లు, భూస్వాములు మొదలైన ధనవంతవర్గాలచేతుల్లో డబ్బు ప్రభుత్వం తిరిగి తీసుకోవడమూ జరగలేదు రిజర్వు బ్యాంకు నివేదిక దీనిని స్పష్టంగా నిరూపించుతూంది "ప్రభుత్వం అనుసరించిన వివిధ విధానాల ఈ పథకం అమలు జరపడం అవసరమేనని చెప్పిన ప్రభుత్వం, తీరా ఆచరణ వచ్చేసరికి అమలు జరుపకుండా పోయింది ఆశోక్ మెహతా కమిటీ నియామకం, నివేదిక పూర్తిగా వ్యర్థమయ్యాయి. విచారణ పేరిట ఖర్చు భరించలేనంతడబ్బు కన్నిస్తున్నది గాని ఆ కమిటీ చేసిన అనేక ముఖ్య సూచనలు ప్రభుత్వం అవలంబించినట్లు కనబడదు ధరల స్థిరీకరణబోర్డును నెలకొల్పాలనీ, టోకువర్తకాన్ని క్రమంగా సమాజపరం చేయాలనీ మీరు సిఫారసు చేశారు కాని వీటిని ప్రభుత్వం అమలు జేయలేదు ఉత్పత్తిని అధికంచేయడం కోసం భూసంస్కరణలు అమలు జేయడం, ముందు అనుకున్న ఇతరకారణాలను అమలు జేయడం బదులు అమెరికా నుండి ఆహార ధాన్యాలను దిగుమతిచేసి కృత్రిమంగా 'ఆహార కొరత తీర్చాలని, ధరలు అదుపులో పెట్టాలని శ్రీ పాటిల్ బయలుదేరారు

ప్రధాని నెహ్రూ, శ్రీ మొరార్జీ దేశాయులు తాము మొదటి తలపెట్టిన ఆహార ధాన్యాల పథకానికి స్వస్తి చెప్పడంలేదనడానికా ఆహార ధాన్యాల ధరలు పెరిగినట్టు అంగీకరించరేమి?

ధరల స్థిరీకరణ చర్యలకు ఎవరు వ్యతిరేకులు?

ధరల పెరుగుదలకు గల ఈ వాస్తవమైన కారణాలను బైటపెట్టడం అంటే తమ వైఫల్యాలను ప్రజల ఎదుట చెప్పడానికి సంసిద్ధంగావాలి కాని ఆధైర్యం లేకనే మీరు ధరల పెరుగుదలకు డొంకతిరుగుడు కారణాలు, కుంటిసాకులు చెబుతున్నారు లేదా ప్రజలపైనే ఆరోపణ పెట్టుతున్నారు.

ఉదాహరణకు శ్రీ నెహ్రూ తమ మంత్రివర్గ సమావేశంలో అధికధరల వలన లాభపడుతున్నది దళారులేనని, వారిని తొలగించాలంటే సహకార సంఘాల ద్వారా పంపకం జరగాలనీ అన్నారు. దీనికి ఎవరు వ్యతిరేకం? ప్రజలు వ్యతిరేకులు కాదుగదా? మరిదీనిని ఎందుకు అమలు జరుపరు?

ఈ పరిశీలననుబట్టి మనకు బోధపడే కేమిటి? ధరలను స్థిరీకరించాలంటే బ్యాంకు వ్యాపారాన్ని రిజర్వుబ్యాంకు చర్యలద్వారా అదుపులోకి తెచ్చే యత్నాలు సరిపోవు బ్యాంకువ్యాపారాన్ని జాతీయం చేయాలి! దీనికి ఎవరు అనుకూలురు? ఎవరు వ్యతిరేకులు?

ఎవరైతే బ్యాంకు రుణాలద్వారా చట్టవ్యాపారాన్ని సాగించి అధిక లాభాన్ని సంపాదిస్తున్నారో, ఎవరు ఈ బ్యాంకుల వలన అధికలాభాలు పడించుతున్నారో, వారు వ్యతిరేకులు. అధికధరల వలన బాధపడే ఉద్యోగులతోనహా నూటికి 90 మంది అనుకూలురు!

ధరలను స్థిరీకరించాలంటే అదనపు ద్రవ్య చలామణిని అరికట్టాలి. ఈ అదనపు ద్రవ్యాన్ని చేతుల్లో పెట్టుకొన్న పారిశ్రామిక, వాణిజ్య భూస్వామ్య వర్గాలపై ప్రత్యక్ష పన్నులు విధించాలి దీనికి ఎవరు వ్యతిరేకులు? ప్రణాళికల వలన ఏదైనా అదనంగా ఉత్పత్తి జరిగితే, జాతీయ దాయం పెరిగితే అందువలన లాభపడే ధనాఢ్యవర్గాలు వ్యతిరేకం. ఉద్యోగులతోనహా నూటికి 90 మందిగా ఉండే ప్రజాసామాన్యం అనుకూలం

అదేవిధంగా రుణగ్రస్త ద్రవ్య విధానం తగ్గించి ప్రణాళికకు కావలసిన ఆర్థిక వనరులలో సింహభాగం పైకేటు బ్యాంకుల ద్రవ్యాన్ని, కంపెనీల రిజర్వులను, అనుకూల నిధులను వినియోగించడానికి ఎవరు వ్యతిరేకులు? నిస్సందేహంగా ఉద్యోగులుకాదు, ప్రజలూకాదు అత్యల్ప సంఖ్యాకులైన కంపెనీల యజమానులు!

టోకు వర్తకం క్రమక్రమంగా జాతీయం చేయడానికి ఎవరు వ్యతిరేకులు? ఆహారధాన్యాల వ్యాపారాన్ని ప్రభుత్వం కేంద్రీకరించేయడానికి ఎవరు వ్యతిరేకులు? దళారీలు టోకు వర్తకులు తప్పితే అత్యధిక సంఖ్యాకులైన ప్రజలు మాత్రంకాదు, ఉద్యోగులూకాదు!

ప్రజల జీవనప్రమాణాలను పెంచడం, ఆదాయాల వ్యత్యాసాలను తగ్గించటం, ప్రణాళిక ప్రధానఆశయాలని, సోషలిస్టు సమాజస్థాపనే ప్రణాళికల లక్ష్యమని శ్రీ నెహ్రూ అనేక ప్రభుత్వము చెబుతున్నారు కదా, మరి ధరలస్థిరీకరణకు తీసుకోవలసిన పైవర్గాలన్నీ ప్రణాళిక ఆశయాలకు లక్ష్యాలకు అనుగుణ్యమైనవా? వ్యతిరేకమైనవా? రెండు పంచవర్షప్రణాళికలు గడిచిపోయినప్పటికీ ఈ చర్యలను ఎందుకు తీసుకోలేదు? ఇదే నేటి ప్రధాన సమస్య!

మన దేశంలో ప్రణాళికాబద్ధమైన ఆర్థిక విధాన

చిన్నారిలోకం

జీవిత రహస్యం

రచన మద్దిరాల స్వామిప్రసాద్

పూర్వము ఒకరాజు చంద్ర ... ఆ రాజు దగ్గర ... అతినిద్ర ... సుబుద్ధి అనే మంత్రి ... వాడు సుబుద్ధి పేరుకు తగ్గ బుద్ధి కలవాడు ... తన కన్న ... మంత్రిని చూసి అంతే గౌరవం ఉండేది.

సుబుద్ధికి ఒక చిన్న పెట్టె కలదు. ... సుబుద్ధి ఎప్పుడు ఎక్కడకు వెళ్లినా తనకూడ ఆ పెట్టెను తీసుకొని వెళ్ళేవాడు. రాత్రులు పెట్టెను తన తలక్రింద పెట్టుకొని నిద్రపోయేవాడు. ఉదయం లేచిన తరువాత కాలకృత్యములు తీర్చుకొని పెట్టెను తెరచి ... నిమిషములసేపు చూసి దానిని మరల మూసి తనకూడ తీసికొని వెళ్ళేవాడు. రాత్రులుకూడా అలాగే చేసెడివాడు. ఎంత పని ఉన్నను తన అల

మంత్రికూడా పాల్గొన్నాడు ఆ విందు అయిన తరువాత రాజు మంత్రితో "మంత్రీ ఎవరూ నీకూడా ఆ పెట్టెను ఉంచుకుంటావు దానియందు ఏమున్నదో చెప్పెదవా? అని అడిగాడు. మంత్రి ఆ పెట్టెను రాజునకిచ్చి చూడమన్నాడు. రాజు ఆ పెట్టెను చూడగా దానిలో ఒక చిరిగినచొక్కా, పంచె మాత్రం ఉన్నవి. రాజు మంత్రిని ఉద్దేశించి ఏమిటివి అని అడుగగా మంత్రి ఇలా "అయ్యా మొట్టమొదట నేను ఒక కూలీని ఎన్నో బాధలు, దీనతనం అనుభవించాను. తరువాత సైనికునిగా చేరి ఎన్నో చిక్కులు పడ్డాను. తరువాత ఈ మంత్రిపదవి వచ్చింది.

ఇప్పుడు మంత్రి పదవివచ్చింది గనుక నేను నా పూర్వస్థితిని, పేదతనంలో ఉండే బాధలను మరచిపోలేదు అందుచేతనే నేను ప్రజల కష్టసుఖాలు ఏమిటో బాగా తెలుసుకొనగల్గు

పాపతో ... పాప!

... మోసెడివాడు కాదు మంత్రి ... మిగిలిన రాజోద్యోగులకు ... అనుమానము కలిగించింది ... రాజునకు చెప్పారు ... అది ఏమిటని తెలుసు ... కలిగింది ... మాత్రము మంత్రియందు ... ఏర్పడలేదు. ... రాజు తన పరివారానికి ... ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ విందులో

న్నాను. ఈ పెట్టె తెరచి చూచినప్పుడు నా నాటి జీవితం గుర్తుకు వస్తుంది. అప్పుడు నేను పేద ప్రజలను గురించి ఆలోచిస్తాను. ఇది నా జీవిత రహస్యం దీనితో రాజు మంత్రి రాజోద్యోగులు వారి అనుమానమునకు సిగ్గుపడిరి. అప్పటినుండియు వారు సుబుద్ధిని మరింత గౌరవంతో ప్రేమతో చూసేవారు.

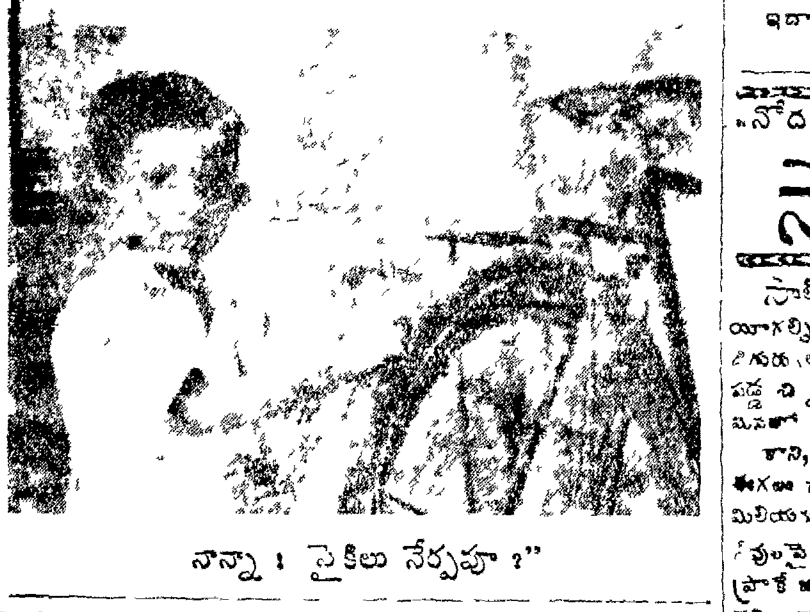

నాన్నా! సైకిలు నేర్పవూ?"

చెవిలో రహస్యం

(గేయకథ)

గన్నవరం గ్రామంలో
... రిద్దరు మిత్రులు
ఎన్నడు కలహించుకొనక
అన్నదమ్ముల ...
ఒక్క రోజున వారిద్దరు
తప్పు పల్లెకు పోవునపుడు
...
వనమున కొరకు పెనకొన
వనిత్ ...
...
...
...
...

జాలముతో పాదుడు
వచ్చినట్లు పడియుండగ
ఎలుగు తనదరిచేరెను
...
శ్వాసగూడ లేని శవమె
...
చెట్టుమీదనున్న మిత్రు
...
...
ఆత్రముతో అడిగెనిట్లు
"ఎలుగు నీకు ... ఏల
చెప్పిన రహస్యమెద్ది?"
అతనిచూచి నవ్వుచు మిత్రు
...
చెప్పెనిట్లు ...
'చెవిలోన రహస్యము'ను
"ఆపదలో సాయపడని
ఆప్తులతో కూడవద్దు
అని చెప్పుచు ఎలుగు
నాకు 'చెవిలో రహస్య'మనె"
కొండొక మిత్రుడదపుడు
తనతప్పును తెలిసికొనెను
తప్పిదమును క్షమియించుమనెను
ఎప్పుడిట్లు చేయననెను
అప్పటినుండి వారు
అన్యోన్యముగా మన సాగిరి.

—వై. ముద్దుకృష్ణ

మహిళాలోకం

నా తొలిబిడ్డ

చంటి బిడ్డలకు చిన్నప్పుడు ఏ అలవాట్లు చేస్తే ఆ అలవాట్లే వస్తాయి. ఉయ్యాల, ఎత్తు మొదలైనవి అతిగా అలవాటు చేయకూడదు. 18 ఏళ్ళ వయస్సు గల్గిన ఒక సోవియట్ యువతి తన తొలిబిడ్డతో పొందిన కొన్ని అనుభవాలను ఇందులో తెలియజేస్తూంది చదవండి.

నా తొలి ... నా వయస్సు ... మాత్రమే బిడ్డ ఏడిచినప్పుడల్లా ఉయ్యాల ఊపుతూ వుండే దానిని ఊపడం మానివేస్తే వాడు ఏడుస్తూ వుండేవాడు.

ఆస్పత్రినుండి వచ్చిన దాది, నేను ఉయ్యాల ఊపుతూ ఉండడం చూసి "బిడ్డకు ఉయ్యాల అలవాటు చేస్తున్నావు ఇలా అయితే నువ్వు ఎప్పుడూ ఉయ్యాల ఊపుతూ వుండిపోవలసి వస్తుం"దని మందలించింది. "కాస్సేపు ఏడ్చి వాడే వూరుకుంటా"డని ఆమె చెప్పింది.

మళ్లీ ఆ పని చెయ్యనని చెప్పినే గాని, వాడు ఏడ్చినప్పుడల్లా మనసు కరిగి ఊపుతూనే వున్నా.

కొద్ది రోజులకు దాది మళ్ళీ వచ్చింది అప్పుడు వాడు నిద్రపోతూ వుండడం చూచి, "ఉయ్యాల ఊపకుండానే నిద్రపోవడం అలవాటు చేసుకుంటాడని చెప్పాను కదా" అని అన్నది కాని ఆమె రావడానికి ముందర గంటలతరబడి ఊపుతూ కూచున్నానని ఆమెకేం తెలుసు?

కాస్సేపటికి వాడు నిద్రలేచి, ఏడవడం మొదలు పెట్టాడు. నేను దాదికి కనిపించకుండా మెల్లగా ఊపడం సాగించాను ... ఆమె ... "ఉయ్యాల ... చేస్తున్నావు" మందలించింది దాది నా కోసం కొంత ... గ్రహించి, నేను రాత్రింబగళ్ళు

ఉయ్యాల ఊపుతూ నిద్రలేకుండా వున్నానని ఒప్పుకున్నాను.

రాత్రి పదిగంటలకు దాది మళ్ళీ వచ్చింది ఆసుపత్రి అధికారులు తనను పంపించారట, బాల్యప్రాయపు తల్లుల మీద ఒక కన్ను వేసివుంచి ... తగు పసిబిడ్డలకు తగిన సంరక్షణ చేసేట్టుగా చేయమంటున్నారని చెప్పింది ఆ దాది ... బిడ్డ సంరక్షణకు పూనుకుంది.

రాత్రి ... వాడు ఏడ్చాడు దాది పుస్తకం చదువుకుంటూ కూచుంది నాకు ... నిద్ర పట్టలేదు.

మారియా ఓలోవ్యయేవా

... దాది

"నువ్వుపోయి పడుకో, వాడు ఏడిచి నిద్రపోతాడు ... ఏడువు ..." అందామె కొంత కష్టంగా వున్నప్పటికీ, వాడు ఎంత ఏడ్చినా లాలించడమూ, ఉయ్యాల ఊపడం మానివేశాను. తొలి ... రెండు రాత్రులు ... వాడు రాత్రి పూటగా నిద్రపోయేవాడు ... మాత్రమే పడుకునే వాడు.

మొదటి ఐదు రాత్రులూ చాలా కష్టంగా గడిచినప్పటికీ, ఆ తరువాత ... సంవత్సరాల శాంతిని యిచ్చాయి.

ఇదా మన ప్రగతి?

ఆమె సామాన్య యువతి కాదు విద్యాధికురాలు ఉపాధ్యాయురాలుగా పనిచేస్తున్నది ఎక్కడో మారుమూలకాదు ఆంధ్రరాజధాని నగరం హైదరాబాద్‌లో! ఆ యువకుడు సామాన్య యువకుడు కాదు ఉన్నత విద్యావంతుడు కాలేజీ లో పరిశోధన చేస్తున్నాడు. ... అప్పుడే జీవిత రంగంలో ఒక సుస్థిర స్థానాన్ని, ఒక వృత్తిని స్వీకరించి బాధ్యత కల్గిన స్థానంలో ఉన్న ఆమెను - వివాహామాడటానికి అంగీకరించాడు డబ్బు అడ్వాన్సుగా ... వరకట్నం అనండి తీసుకున్నాడు. మాటలన్నీ అయిపోయాయి అంతే ... పెళ్ళి మాత్రం కాలేదు. తన్ను మోసం చేశాడని ఆ యువతి కోర్టులో కేసు పెట్టింది. అసలు కేసు విచారణ జరగకూడదని హైకోర్టులో దరఖాస్తు పెట్టుకున్నాడు ఆ యువకుడు ... దరఖాస్తుపై తీర్పు ... ఎప్పుడో తీర్పు యివ్వవచ్చు ఏదో జరుగవచ్చు కాని ఏమిటిది? మనం ఎక్కడున్నాము? ఏకాలంలో? ఏ సమాజంలో? ఇదా మన ప్రగతికి నిదర్శనం?

వినోదము - విజ్ఞానము

సాలీడు

సాలీడు చిన్న చిన్న కీటకాలను యీగల్ని తింటుందని మనకు తెలుసు ... దారాలతో వలఅల్లి అందులో పడ్డ చిన్న చిన్న పురుగుల్ని తినడం మనలో ఎందరో చూసేవుంటారు

కాని, సాలీడు యీ పురుగులు, ... సృష్టిలోనికి రాకముందే, 75 మిలియను సంవత్సరాలు యితర ... పులపై అంటే, ఆ రోజుల్లో ... ప్రాకే ... పులపై జీవించి యుండేదని శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పారు ఈనాటి ... అవసరాలకు అనుగుణ్యంగా మార్పు చెందుతూ, ... తెలిసిన యిప్పటి ... తున్నాయి

ఇది గూడు కట్టేటప్పుడు ... లకు ... గా ... వుంటుంది

ఇండ్లలో సాలెగూళ్లు, ఎలక్ట్రిక్ దీపపు కాంతినిగాని, ... గాలి ... గోడయొక్క చోటును దృష్టిలో ఉంచుకొనో ఏర్పాటు అవుతాయి

నేనొకసారి రైల్లో ప్రయాణం చేస్తూండగా, ... గాలి రావడానికి వాలుగావుండే అద్దాలమధ్యలో ఒక సాలెగూడు చూశాను

మొత్తంమీద ఈ సాలెగూళ్ళనే ఒక వైపునుండే కన్పిస్తాయి ... వైపునుండిచూస్తే వెలుగులో ... పోయి సాలెగూడు వున్నట్లే తెలియదు పురుగుల్ని ... సాలీడుకు ... యిది నిదర్శనం

గూడుకట్టుకోలేని సాలీళ్ళు అనివసించే ప్రాంతం రంగుల్ని గల్గి

... చేసి దానినిండా గ్రుడ్లు పెట్టి తన పొట్టకు అంటించుకొని తిరుగుతుంది కొన్ని నెలలో ... కన్నం తీసి అందులో గ్రుడ్లు పెడతాయి ఈ గ్రుడ్లు వేల సంఖ్యలో వుంటాయి

—లేకుపినం చిన్న చిన్న పురుగులకు ... హాని కలిగిస్తుంది కొన్ని సాలీళ్ళ ... కాటువల్ల ... మరణిస్తాయి

సాలీడు ఈగను పట్టుకోవడం ఎప్పుడైనా చూశారా? ఏ ఎండిపోయిన ... యీగ వున్నపుడు ఒకరకం సాలీడు (అదీ యీగంతే వుంటుంది) అతి మెల్లగా నడచుకొంటూ, (చూడ్డానికి నడచినట్లే వుండదు, ఈగను చేరుకొంటుంది అడుగు దూరం కదలడానికి సాలీడు 10 నిముషాలు ... కొంత ... చూశాను ... తర్వాత ఆరంగుళాల దూరం నుండి యీగను పట్టి కాటు వేసింది ... వేసి దూరంగా పారిపోయి కూర్చుంది

ఎన్నో వింత విషయాలు తెలుస్తాయి

ముందుగా ... యొక్క ... చూసుకొని గూడు ఆరంభిస్తాం ... సాలీడు సాలెగూడుకు ఎప్పుడు ఒక వైపునుంచి ... రెండో వైపునుంచి నీడగాని, ... గాని, ... గాని వుంటుంది ... చోట్ల ... యీరకంగా వుండకపోయినా, ... కనబడుతుంది

... సాలీడు, ... సాలీళ్ళు ... ఉదాహరణం ఇంట్లో వుంటే నల్ల సాలీడు ... వుంటే ఆ రంగులో కలిసిపోయి తొందరగా కన్పించదు

సాలీళ్ళు గ్రుడ్లు పెట్టి పొదిగి పిల్లలను చేస్తాయి మన యిండ్లలో వుండే ఒకరకం పెద్ద సాలీడు తెల్లటి సంచిని

సాలీడు కొంతసేపటికి మరల కాటు వేసింది సాలీడు విషానికి ... యీగ కదలలేదు సాలీడు దాన్ని యీడ్చుకొనిపోయింది

మహమ్మదీయులు సాలీళ్ళను ... ఒక కథ చెప్తారు మహమ్మదు ... ఒకసారి శత్రువులవలన తరుమబడి ఒక గుహలో ... దాచుకొన్నాడట

ఛాయాచిత్రం

(4 వ పేజీ తరువాయి)

"... నీవు ..."
"... కట్టిగా అనక ... ప్రజాసేవకుడు ... మోస్టు పాప్యులర్ అండ్ ... సర్వెంట్ ... పెర్సనాలిటీ!"

... ఐకమత్యం ...
"... ఈ ..."

"అబ్బబ్బ! ... అకేమాటా, బ్రతికి ... ఆనరా అది అతను ... దాన్ని ... చేస్తే ప్రమాదం ... ప్రజాసేవకుడు చేతికి ... మహారాజు ... చుక్కలవలె ... చిక్కుల్ని ... బట్టబయలు చేస్తాను"

"సమాజమంటే నీ ఉద్దేశ్యం?"
"ప్రజలు"

"నీవు ఆలోచిస్తున్న ప్రజలకు ఈ వ్యవస్థలో ప్రాతినిధ్యంలేదు తమ్ముడూ! ఆతనూ ... అతని మిత్రులే ఈనాడు ప్రజలు ... ప్రజ ... సమాజం అతని బింబమైతే ఈ వ్యవస్థ అంతా అతని ప్రతిబింబం ... ఏ గోడు ఎవరాలకిస్తారో ఏమైనా గోడను చేశావో చట్టాలూ, ... వారి ... మెట్టు ... "ధనంగల ..." ... ప్రారంభించారా" ... పరువునష్టం దావాకూడా పడుతుంది

"... నీ ఉద్దేశ్యం?"
"అప్పే ఎందుకు విచారించడం చేస్తూనా విచారిస్తారు సత్యానికి సంకెళ్ళు, అసత్యానికి అందలాలు.
అయితే ప్రపంచంలో ... లేదంటావ్?

"ఉంది బాబూ! ఉంది ... లేదనడానికి ... బాగా ఉంది మళ్ళీ ...
"అంటే?"

"అంటేనా, అదే, పెద్దచేప చిన్నచేపను కబళిస్తుందంటారే! అదే."
"... తెలుసుకుంటావు"

"... నిజసామాన్య ప్రజలకుండే హక్కు ... కేవలం కాగితపు మాత్రమేనని, ... ఎదురయితే ... నీ నోటికి ... మరచిపోకు! అసలు నీవు ఈ భూప్రపంచమీద ... గాలి పీల్చాలని ఉందా?
"ఎవరి కుండదు?"

"ఎదురు ప్రశ్నించక ముందు నీ సంగతి చెప్పు, ఏమిటుంది?
'ఓ మహారాజా!"

"సరేఅల్ రైట్ అలాగయితే, ... డార్విన్ ... 'ప్రకృతిపరిణామ క్రమంలో సాగే జీవ పోరాటంలో బలవంతులు మాత్రమే మిగుల్తా'రని సిద్ధాంతీకరించాడు 'రెండు రెండ్లు నాలుగు' అనేది యెంత వాస్తవమో ... మన పెద్దలను సరించింది ... ఈనాటికి ... సూటిగా ... మీద ... తెలుసుకొని బుద్ధిగా యే బలవంతుని ... ఆశ్రయిస్తే ... పాటు సుఖంగా బ్రతకగలవ్ దానికి ముందుగా నేను సూచించే సూత్రాలను ... అవగాహన చేసుకొని అనుసరించు

ఒకటి నీ హృదయంలోని తోపలి పొరల్లో ఎక్కడైనా 'ఆత్మ - అంతరాత్మ' అనేది యింకా బ్రతికున్నట్లయితే వాటి గొంతు కట్టిగా నులిమెయ్ ... మిగలకుండా చంపేసెయ్.

రెండు నీతి, నిజాయితీ, ... అనేది యే కోశానున్నా ... పెకిలించి పారెయ్ ... అభివృద్ధికి అవరోధాలు

మూడు నీ ఆఫీసరు చెప్పిన ప్రతిదానినీ ... అంటూ ... ప్రేమలేఖలు ... 'చిత్తం' ... ఒబిడియంట్ సర్వెంట్ ... చెప్పిన చాటున గోతులు త్రవ్వడం యీనకోరు

నాల్గు నీ క్రిందివాడు ... నీ మార్గంలో అడ్డుగా ... పొట్టకొట్టడానికి, ... నొక్కడానికి ఎప్పుడూ వెనుకాడకు

ఐదు ... ముఖ్యం, ... ప్రాపకం సంపాదించుకో

ఇవి ... పాటు ... పరచుకొని వ్యవహరించు ... నీవు ... పుపయోగించుకొని ... వీటితో కలుపుకో

అలా చేస్తే ఈ వ్యవస్థలో నీ స్థానం గుర్తించబడుతుంది ... లక్ష్మీ ప్రసన్న మౌతుంది అప్పుడే నీకు వ్యక్తిత్వం, గౌరవం ... ప్రభువుల చల్లనిచూపు నీ పై ప్రసరించదా! ఓహో ఇంకేం కావాలి?

అప్పుడే నీవు స్వర్గానికి సోపానాలు వేసుకోగలుగుతావ్ లేదా ఈ వ్యవస్థలో నీ ... అవస్థలే
"అంతేనా?"

"అంతే రా నాయనా! గుమాస్తా తమ్ముడూ, మమ్మాటికి అంతే!"

తర్వాత శత్రువులు అతనిని వెదకుచూ అవటకు పోగా, ఆ గుహద్వారం సాలెగూడుతో అల్లివేయబడివుందట సాలెగూడు వుండగా లోనికి మనుషులు ఎలా వెళతారు? అనుకొని మహమ్మదును ... ఆ గుహను వెదకడం అనవసరమనుకొని తిరిగిపోయారట మహమ్మదు ... సాలీడువలన ... అప్పటినుంచి సాలీడు అంటే ముస్లింలకు గౌరవం

—నీరుకొండ ... వు

గాడిద ఆత్మకథ

(5 వ పేజీ తరువాయి)

... సహించుకోలేనంతటి నీచమైన జాతి ... యీ భారతజాతి నా భారత ప్రజానీకం మీద నాకు మాత్రం నమ్మకం వుంది"

"మీ నమ్మకం నమ్మకంగా వుండని నేను అనడంలేదు కాని ... నమ్మకం సఫలం కావాలంటే, మన ప్రజల్ని నిద్రాణశక్తుల్ని జాగృతం చెయ్యడాని కిప్పట్నుంచీ ప్రయత్నించాలి కదా అని మాత్రమే నేననటాన్నది ప్రజల్లోవున్న నిద్రాణశక్తిని అభివృద్ధి చేయాలి కదా ... పండిట్ జీ, ... మాటల్ని మీరు పౌరపాటుగా అర్థం చేసుకోవద్దు కాని ఒక్కమాట, యిప్పుడు మీ అధికారులంతా కారులున్నవాళ్ళు ... వారికి ప్రాతినిధ్యం వహించే వాళ్ళక్కు లైయిపున్నా ... మీరే చెప్పండి మన దేశ ఆర్థిక సౌష్టవం పెంపొందాలంటే, మన ప్రజాళిలు జీవవంతం కావాలంటే, మన దేశ పురోభివృద్ధి మూడు పువ్వులూ ఆరు కాయలూ కావాలంటే మన రాజ్యాంగం మారాలి, పైనుంచి క్రిందివరకూ పరివర్తనం రావాలి పైనుంచి క్రిందవరకు అన్ని అంతస్తుల్లోనూ, అన్ని అంచల్లోనూ ప్రజల కు నిజమైన ప్రాతినిధ్యం వుండాలి కట్టుబడి దారులూ, కాంగ్రెసువాళ్ళూ, కార్మికులూ, అంతా ఐకమత్యంగా కృషి చెయ్యాలి అలా జరిగిననాడే దేశంలో యీనాటి ... వర్గాల దాహం తగ్గుతుంది ఈనాడే లో ఆర్థిక "స్లంప్"లో, నైతికపాతంలో పడిపడి ... పూర్తిగాని పని,

... ఆవాడు ... లో ఆర్థిక ... చేసారు ... పెరుగుతుంది ... అయితే ... తక్కువ కాలంలో ... అవుతుంది"

పండిట్జీ ... వుండబోసంచేశారు "నువ్వు నాతో యింటర్వ్యూ కోసం వచ్చావనుకున్నాను తీరా నువ్వే నాకు యింటర్వ్యూ యిచ్చేందుకు వచ్చినట్టుంది!" అన్నారు

నేను గాభరాపడిపోయాను, పూరుకున్నాను వారన్నది నిజమే

నేను మొదలుకుండా పూర్తికావడం చూచి "కాదు కాదు, నువ్వు నేనిప్పటికీ విద్యార్థినే గాడిదల దగ్గరా నేర్చుకోవలసినది చాలా వుంటుందనే నావుద్దేశం" అన్నారు ప్రధాని

"అయ్యా నాదగ్గర మీరు నేర్చుకునేదేముంటుంది? నా కొద్దిముందు ... నేనొక్క సీనరీ ... వెట్టుకుని బ్రతికిన దౌర్భాగ్యపు గాడిదని నాకు దీనజాతి బాధలు తెలుసు మీకూ తెలుసు బాధలు అందుచేతనే మీ మాటల్లో ఆత్మవిశ్వాసం ప్రతిబింబం చూపుకుంటాయి కాని మీ మాధ్యమ ... ఆ అంతం అభ్యుదయ నిరోధకం, ... నడక, మీ ఆదర్శాల్ని ఆచరించకుండా అవహేళనచేసే ప్రభుత్వయంత్రం ... మేన, కృతిలేకమైన శక్తులు పనిచేస్తున్నా ... జరిగే కొద్దిపాటి పనీ, మొక్కుబడి ... జరుగుతుందే ... ఇప్పటినుంచే ... మీరు ... మాయమై పోతుంది ఎవరికీ కాదు ... చేస్తారు"

"అంటే, నాసహాయకులనా నీ వుద్దేశ్యం?"

"నిర్మొహమాటంగా ... మిమ్మంటే వృద్ధులు ... సంఘటిత జాతికి ప్రభుత్వాన్ని గురించి వచ్చేపది పదిహేను వేళల్లోనూ, దేశంలోని వివిధ వర్గాలకి, విభిన్న రాజకీయ సిద్ధాంతాలకి అందుకే ప్రాతినిధ్యం ఉండాలని. అప్పుడే దేశం సర్వతో ముఖంగా అభివృద్ధి పొందగలదని."

"ప్రభుత్వ యంత్రాంగం నాతో సహకరించడం లేదంటే నమ్మను యే మైనా సోదాహరణంగా చెప్పు మాస్తాను" అన్నారు ప్రధాని.

"ఉదాహరణలకే! కొల్లలు! మీ ప్రణాళిక ప్రకారం ... వెటు రంగంలో పబ్లిక్ రంగాని కెక్కువ ప్రాముఖ్యం వుండాలి కాని ఆ చరణలో ప్రైవేటురంగమే వైజాస్తోంది ... ప్యాంకు ... నాటిని మినహాయించినా, రెండు నూతన ... కార్మాగారాలు ... పాటించబడితో ప్రారంభమైనా"

"... మీద ... కంట్రోలు ... అంటుంది"

"అంతర్గతంగా ... వెనిలా ... తయారైతే ... ప్రధానిగారు డాక్టర్ ... తీర్చాలి కోవచ్చు"

"నువ్వు నిజంగానే ... గాడిదవి" అన్నారు ప్రధాని కోపంగా "... పుస్తకాలు చదివి ... మీరంతా భారత దేశంలోవున్న ప్రత్యేక పరిస్థితుల్ని గమనించకుండా, పూరికే విప్లవం విప్లవం అని నినాదాలిచ్చి లాభం లేదు మన ప్రజానీకం మనోవృత్తిని అధ్యయనం చెయ్యాలి మన ప్రజలు శాంతిప్రియులు, అహింసాధర్మంఅంటే వారికున్న ఆపార ఆదరాన్ని గుర్తించాలి మన భారతదేశంలో అన్నీ అతి నెమ్మదిగా జరుగుతాయి నెమ్మదిగా నెమ్మదిగా మన సంఘము మారుతుంది, జాతీయ ... రూపమూ మారుతుంది సామూహిక చైతన్యం నెమ్మదిగా ... కలుగుతుంది, నెమ్మదిగా ఒక నూతన సమాజం ఆవిర్భవిస్తుంది. ఇదంతా ఒక్క నాడు ... జరుగదు నెమ్మదిగా జరుగుతుంది నేను చెపుతున్నాను కదా, నమ్ము గాడిదా"

"ఏతే, యీలోగా చాలి ... రాళ్ళ ... బయేంకాను? ... దారిద్ర్యం, నిరక్షరాస్యత పరిస్థితులు ... వాళ్ళ ... యీ నిరుద్యోగం యేంకాను?"

"నేనేం మాయల ... కీరునా, మంత్రగాడినా! ... వచ్చిన ... స్వర్గం సృష్టించేస్తానని ... ఒక ... తెప్పిమూడు

"... నేనూ, నువ్వొక ... తొందరగా, ... మారిపోతేదు ... కష్టపడి ... పనిచెయ్యాలి దేశ ఆర్థిక సంపత్తిని సముత్పన్నం చెయ్యాలి" అని అంటూ ప్రధాని నా వీపుమీద చెయ్యివేశారు "చూశావా, నవ్వొచ్చి పడి ... వెళ్ళాలి" అన్నారు

"పండిట్ జీ! నాదొక చిన్న మనవి తమరు బహుశా యిక్కడ ... నా గాడిదలెక్కా ... తెలిసివుండు కాని భారతదేశంలో మాత్రం యిక్కి ... వినలేదు నా ప్రార్థన మన్నించి ఒక్కసారి, ...అని విన్న

గ్రంథ పరిచయం

(6 వ పేజీ తరువాయి)

... నూ, ... ఉద్భవించా లకే అభిప్రాయం భూయా మాత్రంగా ... ఎందుకా నూ కూడ ఆయన ... సాధించలేదు
ఈ పుస్తకాన్ని -
... ప్రచురణలు
... తెనాలి

సాంప్రదాయం

రచన రెడ్డి, రాజు
వెల రు 1-50 న పైసలు
ప్రచురణ ఫణీంద్ర ...
... జిల్లా

... శంకరంగారి కళాశాల ఉపాధ్యాయులు. ... ప్రేమించి, వివాహానికి పెద్దల అనుమతి కోరారు శంకరం తండ్రి మాధవరావు ... కట్నంతో మొదట సృతిలేకించినా కొడుకు ఇష్టాన్ని కాదనలేక అంగీకరించాడు కొన్ని చేల రూపాయల అదాయాన్ని ... మాధవరావు సాంప్రదాయాన్ని ... తేక పోయేడు గొరితల్లి ... పేటలోంది ... కొడుకును ఇంటికి ... కాని, ... గట్టుదల ఫలితంగా ఆయన చివరకు గొరికోడలుగా అంగీకరించక తప్పలేదు

"... మనదాంపరులు ... కారణంతో ప్రమేయంలేకుండా ... సాంప్రదాయం ... అనురాగంతో కూడిన స్నేహం కలిగి వుండడమే ఉత్తమ సాంప్రదాయం"

ఈ ఉదాత్తమైన భావాన్ని తమ నాటకానికి ... "రెడ్డి" - "రాజు" గారు అభి వందనీయులు

ఆధునరంగంలో గొరిని శంకరం మొక్కు ... శంకర ప్రా వు ... ఆమెకల్లిని ... పోయిన యువకుల్లో ... గుర్తింపచేయడంలో ... లేదు

అంకితం

రచన వైదిపాటి సుబ్బరామశాస్త్రి
వెల రు 1-50 న పైసలు
ప్రతులకు భారతీ నికేతన్
మారుతీనగర్, విజయవాడ - 2

అంజయ్య గ్రామంలో పెద్దమనిషి ఆయన కూతురు రాధ గ్రామంలోని ధనికుడైన భద్రయ్య కొడుకు ... మురళి, చక్రధరులు ఆమెను ప్రేమించారు కాని, ఆమె మురళిని ప్రేమించింది ... వివాహం జరిగింది.

దీనిలో పదుగురుళ్ళ ప్రేమలమధ్య ముక్కోణపు పోటీకిగా గ్రామాభ్యుదయ కార్యక్రమాలకు ప్రాముఖ్యం ఇవ్వడం బాగా కేవుండి. అయినా రచయిత భారత ప్రభుత్వం సాగిస్తున్న ప్రాజెక్టులు, ... కేంద్రాల లిస్టూ, జాతీయ పొదుపు ఉద్యమాలవివరాలూ ఇవ్వడం వలన ఇది కేవలం ప్రచార ... ... ప్రచారం చేసేటప్పుడు కూడా ఎదోఒక్క విషయాన్ని ... దాని చుట్టూ కథ అల్లడంలో ... ఉంటే ... కృతకృత్యుడయ్యేటందుకు ... ఎక్కువ వుంటాయి.

వినయంతో ... మాట పూర్తికాకుండానే ... నా వీపు మీద ... ప్రధాని ... ఒక ... "పండిట్ జీ! ... దిగండి" అని పడే పడే ...

"... నెమ్మది కావాలనే ..." అంటూ ... క్రీడిక ...

చూస్తుండగా, ... ఇద్దరు ... ఫోటోగ్రాఫర్లు ... ఫొటోలు తీసుకున్నారు. బహుశా ప్రధాని ... తో కూడా తీసుకు వుంటారు ... ప్రధాని ... చేస్తున్నారు ... "చాలు ... నోటీస్ ... మరచిపోవద్దు" అని చెప్పి ... వెళ్లారు

నేను ... తో కూడా ప్రధాని ... బయటికి ... ఎంత ... భారత ప్రధాని ... గాడిదని ... పెట్టానో ... ఫోటోగ్రాఫర్లు ... అంతా ... చుట్టుముట్టారు

వచ్చేవారం

లైఫ్, ... డాక్టర్ ... లాంటి ... పత్రికా విలేఖరులతో, ... మన గాడిద ... పంచశీల, ... శాంతి ... లాంటి ప్రముఖ సమస్యల వివరణ ... ఆతిథ్యం